

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 825

din 29 iunie 2021

Prin Raportul nr. 21-1812/24.05.2021, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate cu privire la articolele de presă referitoare la activitatea de judecată desfășurată în cadrul dosarului nr. cunoscut opiniei publice drept dosarul „Colectiv”.

Analizând Raportul Inspecției Judiciare nr. 21-1812/IJ/11650/ST/2021 și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

La data de 07.05.2021 a fost înregistrată la Inspecția Judiciară adresa nr. 9050/07.05.2021, formulată în temeiul art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin care președintele Consiliului a solicitat efectuarea de verificări cu privire la articolele de presă referitoare la activitatea de judecată desfășurată în cadrul dosarului (cunoscut opiniei publice drept dosarul „Colectiv”) de către membrii completului de judecată din cadrul Curții de Apel București, investiți cu soluționarea acestuia, respectiv domnii judecători Adina Pretoria Dumitrache și Andrei Viorel - Iugan, precum și a judecătorilor care au soluționat, în data de 21.04.2021, cererea de recuzare formulată în cadrul aceluiași dosar, pentru a se stabili dacă, în raport de cele difuzate în mass-media, a fost adusă atingere independenței și imparțialității acestora.

De asemenea, s-a solicitat a se stabili dacă, în raport de conținutul concret și de motivele aduse în sprijinul cererii de recuzare formulată de procurorul de ședință, cerere respinsă ca neîntemeiată de completul investit cu soluționarea ei, demersul judiciar astfel concretizat este de natură a afecta independența și imparțialitatea judecătorilor, respectiv dacă este de natură a reprezenta un factor de presiune, cu toate consecințele acestuia, în activitatea magistraților membri ai celor două complete de judecată, în contextul în care, în motivarea hotărârii prin care s-a soluționat cererea de recuzare, s-a reținut că judecătorii investiți cu

vinovăție, intenția sau culpa, mai exact dacă este vorba de abuz în serviciu sau neglijență în serviciu, iar în situația stabilirii abuzului în serviciu, punerea în discuție ca pentru infracțiunea reținută în sarcina inculpaților , e și l să se aibă în vedere forma continuată, iar nu concursul de infracțiuni.

În ceea ce privește înlăturarea art. 309 Cod penal, Curtea a pus în vedere ca dezbaterile de la termenul următor să vizeze și împrejurarea dacă infracțiunile de abuz în serviciu sau neglijență în serviciu pot produce, ca și consecințe, vătămarea corporală sau moartea unor persoane, sau care sunt consecințele pe care le pot produce acest tip de infracțiuni, ca urmare imediată.

Pentru , în legătură cu infracțiunea de sustragere sau distrugere de probe ori de înscrisuri, prevăzută de art. 275 alin. (1) Cod penal, pentru acuratețe juridică, raportat la modul în care este descrisă această infracțiune, Curtea a pus în discuție reținerea formei de participație a instigării, în locul autoratului.

De asemenea, în virtutea dreptului judecătorului național de a aplica direct Convenția Europeană a Drepturilor Omului în baza art. 2 și art. 3 din CEDO, Curtea a pus în discuție existența posibilității ca Primăria Sectorului 4 București și Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Dealul Spirii” București-Ilfov, în calitate de autorități ale statului, să poată fi obligate direct la despăgubiri către părțile civile, pentru infracțiunile de vătămare corporală din culpă și ucidere din culpă, deci pentru nerespectarea obligației pozitive a statului vizavi de art. 2 și art. 3 din CEDO, independent de obligarea inculpaților pentru care au fost chemate ca părți responsabile civilmente în cauză.

În vederea pregătirii apărării pentru dezbaterile asupra schimbării încadrărilor juridice antamate, cauza a fost amânată pentru data de 12.05.2021.

La data de 21.04.2021, reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție a formulat cerere de recuzare a completului de judecată format din doamna judecător Dumitrache Adina Pretoria și domnul judecător lugan Andrei Viorel, în dosarul anterior menționat, invocând ca temei al cererii prevederile „art. 64 alin. (1) lit. f), în sensul că există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorului ar putea fi afectată”, apreciind că, prin cele dispuse, domnii judecători „s-au antepunut”, comportamentul acestora fiind „vădit subiectiv, iar atitudinea vădit lipsită de imparțialitate”.

În concret, după cum s-a reținut și de către completul investit cu soluționarea acestei cereri, s-au invocat și prevederile art. 6 paragraful 1 din CEDO, în sensul că există împrejurări care aduc știrbire aparenței de imparțialitate, împrejurări ce afectează negativ actul de justiție, considerându-se, în esență, că aspectele puse în discuție la termenul de judecată din data de 14.04.2021 nu fac obiectul unei analize a schimbării încadrării juridice a faptei, ci sunt aspecte

care fac obiectul unei analize a fondului cauzei, în urma activității de deliberare și că discuțiile care fac obiectul schimbării încadrării juridice nu vizează soluționarea acțiunii civile alăturate acțiunii penale și nici cele referitoare la răspunderea penală a inculpaților.

De asemenea, s-a arătat că aspectele puse în discuție de instanță, raportat la discutarea schimbării încadrării juridice a faptelor, implică analiza incidenței art. 16 lit. a)-d) Cod procedură penală, precum și a dispozițiilor art. 17 alin. (2) Cod procedură penală, întrucât o discuție referitoare la soluționarea acțiunii civile în procesul penal nu poate avea loc decât prin raportare la soluționarea acțiunii penale.

S-a apreciat că doamna judecător Dumitrache Adina Pretoria și domnul judecător Iugan Andrei Viorel și-au exprimat părerea chiar în cadrul procesului penal, imparțialitatea fiind afectată atât în sens subiectiv, cât și obiectiv.

Prin încheierea din data de 21.04.2021, pronunțată de completul de judecată constituit din judecătorii Mihaela Niță și Cristina-Carmen Craiu, Curtea de Apel București a respins cererea de recuzare ca nefondată, instanța reținând, în esență, că motivele invocate în cererea de recuzare formulată de reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție nu sunt în măsură să conducă la concluzia că sunt întemeiate, neexistând dubii legitime cu privire la imparțialitatea judecătorilor Dumitrache Adina Pretoria și Iugan Andrei Viorel.

Contrar susținerilor din cuprinsul cererii de recuzare, Curtea a apreciat că aspectele menționate în încheierea de ședință din data de 14.04.2021 nu ridică suspiciuni în accepțiunea art. 64 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală raportat la art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind evident că instanța de apel a procedat conform considerentelor și dispozițiilor deciziei nr. 250/2019 a Curții Constituționale și a prevederilor legale în materie.

Ulterior, la data de 26.04.2021, pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ a apărut articolul *„Dosarul Colectiv. DNA a vrut schimbarea judecătorilor care propun pedepse mai mici, dar cererea a fost respinsă”*, în care se arată că *„Nu există dubii întemeiate cu privire la imparțialitatea judecătorilor, au motivat magistrații care au respins cererea procurorilor DNA, conform unei încheieri intrate în posesia Luju.ro.*

Solicitarea DNA a venit după ce, așa cum scrisese și Libertatea, acum două săptămâni, Judecătorii Curții de Apel București se pregătesc să schimbe acuzațiile lui ... în infracțiuni cu pedepse mai mici.

Procurorii au cerut recuzarea celor doi judecători, Pretoria Dumitrache și Andrei Viorel Iugan, dar cererea a fost respinsă de un alt complet de la Curtea de Apel București, miercuri, pe 21 aprilie (...).

De ce s-a respins cererea. Conform unei încheieri obținute de site-ul Luj.ro, DNA a invocat că există împrejurări care aduc știrbire aparenței de imparțialitate, împrejurări ce afectează negativ actul de justiție.

S-a argumentat, în esență, că aspectele puse în discuție la termenul de judecată din data de 14.04.2021 nu fac obiectul unei analize a schimbării încadrării juridice a faptei, ci sunt aspecte care fac obiectul unei analize a fondului cauzei (...)

Cele două judecătore de la Curtea de Apel, colege cu completul acuzat, au refuzat cererea DNA. Cum motivează, însă, Mihaela Niță și Cristina-Carmen Craiu?

Ele susțin că nu se poate pune în discuție recuzarea judecătorilor din următoarele motive (...)

Așadar, Pretoria Dumitrescu și Viorel Iugan vor judeca și următorul termen, în care problema schimbării de încadrare va fi dezbătută - 12 mai 2021”.

În aceeași dată, pe același site, în articolul intitulat „O nouă lovitură pentru DNA. Surpriza dintr-un dosar celebru” se afirmă următoarele „DNA a solicitat recuzarea judecătorilor din dosarul Colectiv, Adina Dumitrache și Andrei Iugan de la Curtea de Apel București (CAB), pe motiv că vor să schimbe încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpaților din celebrul dosar.

Cererea DNA a fost respinsă cu motivația că instanța de apel a procedat conform considerentelor și dispozițiilor deciziei nr. 250/2019 a CCR.

Disputa pe schimbarea încadrărilor. La termenul din 14 aprilie 2021 judecătorii Dumitrache și Iugan au pus în vedere procurorilor și părților din dosarul Colectiv că la proximitatea termen se va pune în discuție, din oficiu, schimbarea încadrării juridice a unor infracțiuni reținute în sarcina inculpaților.

Numai că procurorul de caz a apreciat că prin punerea în discuție, din oficiu, a schimbării încadrării juridice a infracțiunilor reținute în sarcina inculpaților se știrbește aparența de imparțialitate și se afectează negativ actul de justiție în dosarul Colectiv, motiv pentru care a formulat, la o săptămână de la decizia instanței, o cerere de recuzare a completului, scrie Lumea Justiției.

În opinia procurorului de ședință al DNA - în dosarul Colectiv asistă doi procurori, unul din partea DNA, unul din partea PÎCCJ - aspectele puse în discuție la termenul de judecată din data de 14 aprilie 2021 de judecătorii Dumitrache și Iugan nu fac obiectul unei analize a schimbării încadrării juridice a faptei, ci sunt aspecte care fac obiectul unei analize a fondului cauzei, în urma activității de deliberare și că discuțiile care fac obiectul schimbării încadrării juridice nu vizează soluționarea acțiunii civile alăturate acțiunii penale și nici cele referitoare la răspunderea penală a inculpaților.

Toate susținerile procurorului DNA au fost însă respinse de completul care a soluționat cererea de recuzare, în 21 aprilie 2021, cu motivația că membrii completului care judecă dosarul Colectiv au aplicat dispozițiile Deciziei CCR nr. 250/2019 și prevederile legale în materie; Motivele invocate în cererea de recuzare formulată de reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție nu sunt în măsură să conducă la concluzia că sunt întemeiate, neexistând dubii legitime cu privire la imparțialitatea judecătorilor Dumitrache Adina Pretoria și Iugan Andrei Viorel, reține completul care a soluționat cererea de recuzare.”

Tot în ziua de 26.04.2021, pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ se titrează „Inculpații din dosarul Colectiv ar putea scăpa cu pedepse ridice. Supraviețuitorii sunt revoltați: Este tragedia care ne-a distrus viețile”, arătându-se că „Supraviețuitorii incendiului din Clubul Colectiv și familiile victimelor reclamă, într-o scrisoare deschisă schimbarea încadrării juridice a faptelor inculpaților, ceea ce ar duce la pedepse mici și ne semnificative (...)”.

Aspecte similare au fost reiterate sub titlurile „Supraviețuitorii și aparținătorii victimelor de la Colectiv trag un semnal de alarmă asupra schimbării încadrării...”, „Inculpații din dosarul Colectiv ar putea scăpa cu pedepse mai mici, atrag atenția supraviețuitorii și rudele victimelor”, „Pedepse mai MICI în dosarul Colectiv. Semnalul de alarmă tras de zeci de supraviețuitori. Ne-a mutilat trupurile și sufletele”, „Semnal de alarmă tras de supraviețuitori ai tragediei din Colectiv, într-un protest în fața Curții de Apel”.

La data de 27.04.2021, pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ, în articolul „DNA a vrut schimbarea judecătorilor din dosarul 'Colectiv'” se afirmă că „Procurorii DNA au cerut recuzarea celor doi judecători din procesul Colectiv, după ce aceștia din urmă au anunțat, la termenul trecut, că pun în discuție schimbarea încadrării juridice în infracțiuni cu pedepse mai mici pentru șase din cei 13 inculpați, între care și (...).”

Un alt complet de judecată, tot de la Curtea de Apel, a respins însă cererea procurorilor”, în continuare reluându-se aspecte similare cu cele din articolul anterior.

În data de 03.05.2021, pe același site, sub titlul „Cum se pregătesc judecătorii să-i spele lui (...)” se vede că „pedeapsa uriașă încasată în dosarul 'Colectiv'”. În primă instanță a primit 8 ani și 6 luni de închisoare” se arată următoarele: „La mai bine de cinci ani de când s-a deschis dosarul Colectiv, procesul este aproape de decizia definitivă. Cu toate astea, o parte dintre pedepsele unora dintre inculpați ar putea fi relaxate sau chiar anulate. Concret, pe 14 aprilie, completul de la Curtea de Apel București format din judecătorii Adina Pretoria Dumitrache și Andrei Viorel Iugan a pus în vedere procurorilor și părților din dosar ca la termenul din 12 mai se va pune în discuție, din oficiu, schimbarea încadrării juridice a unor infracțiuni reținute în sarcina inculpaților condamnați în faza de fond. Artificiul juridic a fost sesizat și de către jurnalistul Ionel Stoica, care notează că judecătorii vor să schimbe încadrarea inculpaților

din abuz în serviciu în neglijență în serviciu în forma continuată și nu în concurs. Astfel, pedepsele inculpaților ar ajunge să fie îndulcite, iar o parte din sentințe ar putea duce în derizoriu. Totodată, funcționarii Statului Român implicat în proces ar putea scăpa de problemele penale dacă se va ajunge la schimbarea încadrării. Ba mai mult, victimele ar putea rămâne fără despăgubiri, întrucât infracțiunile ar putea fi catalogate drept infracțiuni de serviciu, nu contra vieții. Neavând condamnați, nu se mai plătesc daunele materiale și morale (...).”

La 04.05.2021, AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ titrează „Procesul Colectiv. Curtea de Apel București se pregătește să schimbe acuzațiile lui ... , în infracțiuni cu pedepse mai mici”.

La data de 06.05.2021, pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ au apărut mai multe articole, după cum urmează: „BOMBA din dosarul Colectiv: Toți vinovații pot scăpa liberi sau cu pedepse mult mai ușoare. Instanța discută schimbarea încadrării juridice”, „Bombă în dosarul celei mai mari tragedii naționale”.

În data de 28.04.2021, pe www.podul.ro, sub titulatura „Justiția PSD pregătește salvarea lui ... în dosarul Colectiv. Dezvăluirile incredibile ale unui fost jurnalist din culisele tenebroase ale instanțelor” se publică următoarele „Ionel Stoica, până de curând unul dintre cei mai buni jurnaliști de pe Justiție, profesie și statut la care a renunțat pentru a se alătura echipei lui Clotilde Armand, dezvăluie public, pe pagina sa de Facebook, o informație năucitoare, de natură să bulverseze întreaga societate și indică faptul că felul în care se împarte dreptatea în România depinde de cu totul alți factori decât de lege, vinovăție sau de corecta cumpănire a unor magistrați pentru independența cărora mii de oameni au stat cu anii în stradă.

Fostul jurnalist spune că în culisele Curții de Apel București s-ar pregăti „scăparea” lui ... în dosarul „Colectiv”, speță în care acesta a fost condamnat la opt ani și jumătate de închisoare. (...) „Urmăresc în continuare ce se întâmplă (n.red), nu am timp să scriu despre toate. Cum ar fi că se pregătește terenul pentru ca ... condamnat la opt ani și jumătate în faza de fond, să scape de dosarul „Colectiv”, în zilele următoare o să explic detaliat îți promit Este revoltător ce se întâmplă la Curtea de Apel București. (...)”.

De asemenea, pe site-ul www.aktual.24.ro, sub titulatura „Cum este scăpat ... de pedeapsă. Intervine prescripția, faptele sale ar urma să fie încadrate la „neglijență în serviciu” se prezintă următoarele susțineri: „Jurnalistul Ionel Stoica, specializat pe justiție, dezvăluie modul în care primarul Sectorului 5, ... , ar putea scăpa cu o pedeapsă derizorie sau chiar fără nicio pedeapsă după ce judecătorii din procesul Colectiv au inițiat demersuri pentru schimbarea încadrării juridice a inculpaților. Dacă faptele lui ... vor fi încadrate la „neglijență în serviciu, acesta ar putea scăpa fără nicio pedeapsă, întrucât a intervenit prescrierea.

„Se pregătește terenul pentru ca inculpații din dosarul Colectiv să scape de acuzații sau să primească pedepse derizorii. Și vă explic îndată cum s-ar putea face asta. În fond, primarul Piedone a fost condamnat la 8 ani și 6 luni închisoare, patronii clubului Colectiv pedepse de câte 11 ani și 8 luni închisoare, patroana firmei de artificii 12 ani și 8 luni de închisoare cu executare etc.

După aproape 5 ani și 6 luni procesul este aproape de decizia definitivă, s-au readministrat o parte din probe în faza de apel. Doar că pe 14 aprilie, completul format din judecătorii Adina Pretoria Dumitrache și Andrei Viorel Iugan a pus în vedere procurorilor și părților din dosar că la termenul din 12 mai se va pune în discuție, din oficiu, schimbarea încadrării juridice a unor infracțiuni reținute în sarcina inculpaților condamnați în faza de fond.

Am lăsat pasajele relevante din încheierea Curții de Apel București, din 14 aprilie, în facsimil, impresia este că într-un mod total atipic judecătorii vor să schimbe încadrarea inculpaților din abuz în serviciu în neglijență în serviciu, în formă continuată și nu în concurs. Cu alte cuvinte, o 'îndulcire' a pedepselor, sentințele s-ar duce în derizoriu. După unele calcule, în cazul în care se schimbă încadrarea, neglijența în serviciu în acest dosar este deja prescrisă. Funcționarii Statului Roman implicați în acest proces ar scăpa de problemele penale.

Apoi, pentru aceste infracțiuni nu se acordă despăgubiri în cazul victimelor pentru ca sunt infracțiuni de serviciu, nu contra vieții. Neavând condamnați, nu se mai plătesc daunele materiale și morale. Așa că s-a găsit o metodă inedită pentru a rezolva acest aspect.(...) Oricum, DNA i-a recuzat pe cei doi judecători, Adina Pretoria Dumitrache și Andrei Viorel Iugan, și a motivat ca temei al incompatibilității faptul că prin punerea în discuție a încadrărilor juridice a faptelor se aduce o știrbire a aparenței de imparțialitate, împrejurare ce afectează negativ actul de justiție în prezentul dosar. Cererea de recuzare a celor doi magistrați a fost respinsă, pe 21 aprilie, de judecătorele Mihaela Niță și Cristina Carmen Craiu", a informat Ionel Stoica."

Aspecte similare sunt prezentate și pe site-ul www.stareapresei.ro sub titlul „... ar putea scăpa de pedeapsa din Dosarul Colectiv, prin prescripție”.

Judecătorii vizați nu au dorit să formuleze un punct de vedere cu privire la aspectele sesizate.

Față de sesizarea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, Secția pentru judecători reține următoarele:

I. În calitatea sa fundamentală de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii apără corpul magistraților împotriva actelor de natură să aducă atingere independenței, imparțialității sau reputației profesionale a acestora.

Conform dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, în exercitarea atribuțiilor sale, *„Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a se sesiza și din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor”.*

Principiile independenței și imparțialității judecătorilor sunt consfințite de art. 124 alin. (3) din Constituție, precum și de art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *„Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii trebuie să fie imparțiali, având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecății, în conformitate cu legea și în mod imparțial, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților. Judecătorii trebuie să ia decizii fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. (...) Scopul independenței judecătorilor constă inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea legii”.*

De asemenea, potrivit art. 2 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoră să respecte independența judecătorilor.

Totodată, și alte standarde internaționale (cum ar fi cele ale Comisiei pentru Democrație prin Drept, Comisiei de la Veneția sau ale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare) impun ca judecătorii să nu poată fi supuși în activitatea judiciară niciunui fel de presiune directă sau indirectă, publică sau nepublică, raportat la cauzele cu care sunt sesizați și pe care le au în soluționare în diferite etape procesuale.

Reiese astfel că independența judiciară este o cerință de bază pentru aplicarea legii și o garanție fundamentală a unui proces corect, ea semnificând în fapt o responsabilitate impusă fiecărui judecător pentru a-i permite acestuia să soluționeze cauzele cu care este investit în mod onest și imparțial în baza legilor și a probelor, fără presiune sau influență externă și fără teamă de intervenție din partea nimănui.

Prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție/influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă, ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorului este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil.

Independența externă a judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorului, ci în interesul statului de drept și al persoanelor care solicită sau așteaptă o justiție imparțială. Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Independența și imparțialitatea judecătorului sunt esențiale pentru garantarea egalității părților în fața instanțelor și asigurarea unui tratament nediscriminatoriu al acestora.

Strâns legat de conceptul de independență, cel de imparțialitate se referă la starea de spirit sau atitudinea instanței în raport cu problemele și părțile din dosar, imparțialitatea fiind calitatea fundamentală esențială cerută unui judecător pentru îndeplinirea corectă a actului de justiție.

Pe de altă parte, atât în norme interne, cât și în norme internaționale, ratificate sau adoptate de statul român, a fost reglementată libertatea de exprimare și condițiile de exercitare a acesteia.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) și (6) din Constituția României, *„Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”*, iar potrivit prevederilor art. 31 alin. (4) din legea fundamentală, *„mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice”*.

Art. 10 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede, în esență, că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, drept care cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere, iar alin. 2 al normei convenționale stipulează că exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.

Așadar, sub limita rezervelor prevăzute de paragraful 2 al art. 10 din Convenție, libertatea de comunicare a informațiilor trebuie să poată fi exercitată în mod liber, dar așa cum nicio libertate nu este absolută (ea sfârșind acolo unde începe libertatea altuia), pentru a preveni arbitrariul, sunt prevăzute și limite ale exercițiului libertății de exprimare, limite ce decurg din necesitatea asumării unei responsabilități pentru orice activitate ce ar avea potențialul de a aduce atingere drepturilor altora.

În ceea ce privește relația cu mass-media, este funcția și dreptul presei de a colecta și transmite informații publicului și de a comenta cu privire la administrarea justiției, inclusiv situații anterioare, din timpul sau ulterioare procesului, fără a încălca prezumția de nevinovăție.

Astfel, deși presa are un rol central în prevenirea sau descoperirea eventualelor abuzuri, jurnaliștii trebuie să își exercite misiunea cu bună-credință, în mod onest, prezentând informații exacte, respectând întru totul deontologia profesională.

Secția pentru judecători apreciază că procesele publice, în mass-media, pot fi de natură a pune presiune asupra magistraților, atunci când persoanele aflate în curs de judecare primesc deja verdictul de vinovăție din partea presei, astfel cum reiese din titrări precum *„BOMBA din dosarul Colectiv: Toți vinovații pot scăpa liberi sau cu pedepse mult mai ușoare. Instanța discuta schimbarea încadrării juridice”, „Cum se pregătesc judecătorii sa-i spele lui*

pedeapsa uriașă încasată în dosarul "Colectiv", „Procesul Colectiv. Curtea de Apel București se pregătește să schimbe acuzațiile lui *” în infracțiuni cu pedepse mai mici”, „Justiția PSD pregătește salvarea lui* *” în dosarul Colectiv. Dezvăluirile incredibile ale unui fost jurnalist din culisele tenebroase ale instanțelor” sau „Artificiul scandalos prin care* *ar putea scăpa de pedeapsa uriașă încasată în dosarul "Colectiv".*

Atunci când jurnaliștii formulează acuzații critice la adresa membrilor completului de judecată investit cu soluționarea cauzei, arătând că *„(...) Este revoltător ce se întâmplă la Curtea de Apel București”; „DNA a vrut schimbarea judecătorilor din dosarul „Colectiv” (...), „Procurorii DNA au cerut recuzarea celor doi judecători din procesul Colectiv, după ce aceștia din urmă au anunțat, la termenul trecut, că pun în discuție schimbarea încadrării juridice în infracțiuni cu pedepse mai mici pentru șase din cei 13 inculpați, între care și* *”; arătându-se în continuare că „Un alt complet de judecată, tot de la Curtea de Apel, a respins însă cererea procurorilor”*, astfel de afirmații pot apărea ca o formă de presiune asupra judecătorilor, cărora, ținându-se de obligația de rezervă, nu le este permis să reacționeze în mod direct la atacurile venite din partea presei.

Cu referire la acest aspect, Secția pentru judecători reține că schimbarea încadrării juridice a faptei reprezintă un remediu procedural reglementat de Codul de procedură penală, care, în art. 386 alin. (1), statuează că *„Dacă în cursul judecății se consideră că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, instanța este obligată să pună în discuție noua încadrare și să atragă atenția inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea”*.

Pe de altă parte, fiind vorba de o cauză aflată în curs de soluționare pe rolul instanței, măsurile dispuse de instanță și soluționarea cererilor formulate pe parcursul judecării acesteia pot fi cenzurate numai pe calea controlului judiciar, judecătorii trebuind să fie lăsați să ia

deciziile în acord cu dispozițiile art. 2 alin. (3) și ale art. 4 din Legea nr. 303/2004, anterior evocate. Prin urmare, orice afirmații făcute cu referire la instanțele de judecată, acreditând ideea că membrii completurilor își desfășoară activitatea în afara legii, apar ca având intenția de a influența actul de justiție, fiind astfel de natură a afecta independența și imparțialitatea judecătorilor.

Faptul că aspectele ce urmau a fi puse în discuție de instanță nu erau favorabile unora dintre părți nu înseamnă că aceasta a acționat în afara legii sau că au fost săvârșite abuzuri. Prezumția instituită de art. 4 din Legea nr. 303/2004 trebuie să funcționeze în favoarea oricărui judecător, cu atât mai mult cu cât instanța ce a soluționat cererea de recuzare nu a constatat elemente care să nască dubii legitime cu privire la imparțialitatea judecătorilor Dumitrache Adina Pretoria și Iugan Andrei Viorel.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că presa are îndatorirea de a informa opinia publică asupra tuturor problemelor de interes general, printre acestea aflându-se și cele care privesc modul de funcționare a justiției, instituție esențială într-o societate democratică.

Articolele de presă analizate, acreditând ideea că prin problematica pusă în discuție, magistrații investiți cu soluționarea dosarului „Colectiv”, cunoscut opiniei publice ca dosarul „Colectiv”, urmăresc modificarea soluției fondului, în sens favorabil persoanelor trimise în judecată, se circumscriu unui factor de presiune asupra acestora, în condițiile în care, așa cum rezultă din verificările efectuate, dosarul se află în curs de judecată.

Exercitarea presiunii, în sensul adoptării unei soluții anume, rezultă din conținutul acestora, așa cum a fost redat mai sus.

Puterea judecătorească are nevoie de încrederea cetățenilor, motiv pentru care magistrații trebuie protejați de acțiunile al căror scop este unul nociv, lipsit de o bază factuală și care conduce doar la distrugerea încrederii pe care cetățenii trebuie să o aibă în justiție.

În conformitate cu regulile eticii jurnalistice, principiul de bază al oricărei evaluări etice este că se impune a se face distincție clară între știri și păreri, evitându-se orice confuzie între aceste noțiuni. Astfel, în timp ce știrile sunt informații, respectiv fapte și date, părerile exprimă convingeri sau judecăți de valoare.

În acest context, este evident că articolele analizate nu reprezintă doar informații generale, ci opinii care, deși este de acceptat că pot fi inevitabil subiective, trebuie exprimate într-o manieră onestă și etică.

În practica Consiliului Superior al Magistraturii, dar și în documentele referitoare la standardele internaționale în materie de independență a justiției și a judecătorilor, s-a arătat că pentru a se reține o afectare a independenței nu este necesar a se demonstra că acțiunea de

presiune era de natură a produce un rezultat concret, fiind suficient să se creeze o părere publică defavorabilă, pe baza unor afirmații tendențioase, făcute în scopul discreditării justiției.

Or, afirmațiile făcute, respectiv că *„se pregătește terenul pentru ca inculpații din dosarul Colectiv să scape de acuzații sau să primească pedepse derizorii”* deoarece instanța a decis a pune *„în discuție, din oficiu, schimbarea încadrării juridice a unor infracțiuni reținute în sarcina inculpaților condamnați în faza de fond”*, susținându-se *„că într-un mod total atipic judecătorii vor să schimbe încadrarea inculpaților din abuz în serviciu (...) Funcționarii Statului Român implicați în acest proces ar scăpa de problemele penale (...)”* și că *„pentru aceste infracțiuni nu se acordă despăgubiri în cazul victimelor (...) nu se mai plătesc daunele materiale și morale”* pot fi de natură a crea suspiciuni justițiabililor cu privire la modul în care judecătorii își desfășoară activitatea.

Cele susținute, titlurile folosite și modalitatea de prezentare depășesc limitele unor critici admisibile și sunt de natură a exercita presiuni asupra judecătorilor, respectiv de a le afecta modul în care aceștia își exercită activitatea, independența și imparțialitatea pe care aceștia trebuie să le manifeste în exercitarea profesiei.

Concluzionând, Secția pentru judecători constată că a fost afectată independența și imparțialitatea judecătorilor din cadrul Curții de Apel București investiți cu soluționarea dosarului „Colectiv” și a judecătorilor investiți cu soluționarea cererii de recuzare formulate de Direcția Națională Anticorupție, în raport de modalitatea în care s-au reflectat în mass-media măsurile dispuse de aceștia.

II. Totodată, Secția pentru judecători apreciază că, prin cererea de recuzare formulată, procurorul de ședință din cadrul Direcției Naționale Anticorupție a nesocotit flagrant limitele firești ale unui astfel de demers procedural. Afirmațiile subiective și fără niciun fel de suport factual din cuprinsul cererii de recuzare, potrivit cărora comportamentul judecătorilor *„este vădit subiectiv, iar atitudinea vădit lipsită de imparțialitate”*, au pus la îndoială independența și imparțialitatea judecătorilor cauzei, constituind unul dintre factorii declanșatori ai campaniei de presă împotriva acestora și contribuind în mod decisiv la denigrarea lor.

Deși dispozițiile procedurale prevăd posibilitatea instanței de judecată de a dispune schimbarea încadrării juridice, fapt care implică și punerea în discuție a acestei măsuri pentru asigurarea respectării dreptului la apărare și a contradictorialității specifice procesului penal, prin cererea de recuzare formulată, în temeiul art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, raportat la art. 6 paragraful 1 din CEDO, reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție a considerat că judecătorii Adina Pretoria și Andrei Viorel Iugan s-au anteprejudicat, argumentând, în esență, că aspectele puse în discuție la termenul de judecată din data de 14

aprilie 2021, nu fac obiectul unei analize a schimbării încadrării juridice a faptei, ci al unei analize a fondului cauzei, în urma activității de deliberare și că discuțiile care fac obiectul schimbării încadrării juridice nu vizează soluționarea acțiunii civile alături de acțiunii penale și nici cele referitoare la răspunderea penală a inculpaților.

S-a mai susținut în cuprinsul cererii de recuzare, astfel cum rezultă din verificările Inspecției Judiciare, că aspectele puse în discuție de instanță, raportat la discutarea schimbării încadrării juridice a faptelor, implică analiza incidenței art. 16 lit. a)-d) Cod procedură penală precum și a dispozițiilor art. 17 alin. (2) Cod procedură penală, întrucât o discuție referitoare la soluționarea acțiunii civile în procesul penal nu poate avea loc decât prin raportare la soluționarea acțiunii penale.

Toate aspectele invocate au fost analizate de completul de judecată format din judecătoria Mihaela Niță și Cristina-Carmen Craiu, care prin încheierea din 21.04.2021 a respins cererea de recuzare, considerând că dispozițiile legale invocate nu sunt incidente, iar motivele cererii formulate de reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție nu sunt în măsură să conducă la concluzia că sunt întemeiate, neexistând dubii legitime cu privire la imparțialitatea judecătorilor Dumitrache Adina Pretoria și Iugan Andrei Viorel.

A mai reținut instanța că aspectele menționate în încheierea de ședință din data de 14 aprilie 2021 nu ridică suspiciuni în accepțiunea art. 64 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală raportat la art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind evident că instanța de apel a procedat conform considerentelor Deciziei nr. 250/2019 a Curții Constituționale și a prevederilor legale în materie.

1. În primul rând, demersul procurorului de ședință ignoră o realitate juridică incontestabilă conturată de reglementarea procesual penală și jurisprudența Curții Constituționale, și anume obligația instanței ca, în măsura în care apreciază că se impune schimbarea încadrării juridice, să pună în discuție această măsură, fapt care implică fără îndoială și prezentarea aspectelor avute în vedere, astfel încât persoanele vătămate, părțile și procurorul să poată, în cunoștință de cauză, să-și prezinte punctul de vedere.

Este de necontestat faptul că, în virtutea dispozițiilor art. 67 din Codul de procedură penală, procurorul poate formula o cerere de recuzare a judecătorului/judecătorilor cauzei în privința cărora apreciază că există un motiv de incompatibilitate.

Cu toate acestea, un astfel de demers trebuie exercitat în limitele prevăzute de lege, iar nu în afara acestora, prin deturnarea scopului pentru care a fost instituit respectivul drept.

Deși procurorul, ca orice parte ori alt subiect procesual principal în procesul penal, poate formula o cerere de recuzare atunci când are suspiciuni cu privire la lipsa de imparțialitate

a judecătorului cauzei, este absolut necesar ca exercițiul acestui drept să se circumscrie coordonatelor procedurale stabilite de lege.

În concret, din cuprinsul cererii de recuzare formulate de procurorul din cadrul Direcției Naționale Anticorupție reiese că motivul de incompatibilitate s-a raportat la împrejurarea că, la termenul din 14.04.2021, completul de judecată a învederat că urmează a fi puse în discuție unele schimbări de încadrare juridică.

Or, s-a apreciat de către procurorul Direcției Naționale Anticorupție că, prin cele dispuse anterior, judecătorii s-au antepunat, comportamentul acestora fiind considerat ca „vădit subiectiv”, iar atitudinea „vădit lipsită de imparțialitate”.

Se constată, astfel, că incompatibilitatea a fost invocată în raport de o măsură dispusă de instanță în conformitate cu dispozițiile legale, precum și cu cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 250 din 16 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 500 din 20 iunie 2019, așa cum, de altfel, a reținut și instanța care a soluționat cererea de recuzare.

În acest sens, dispozițiile art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală instituie în mod expres obligația instanței ca, atunci când, în cursul judecății, consideră că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, să pună în discuție noua încadrare.

Așa cum s-a reținut la par. 44 din Decizia nr. 250/2019 a Curții Constituționale, **„schimbarea încadrării juridice a faptei nu constituie o modalitate de exprimare anticipată a părerii cu privire la soluția susceptibilă de a fi adoptată într-o anumită cauză, astfel că judecătorul care participă la pronunțarea ei, prin încheiere, nu devine incompatibil cu a lua parte, în continuare, la soluționarea acelei cauze în fond. Coroborând prevederile art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală cu dispozițiile art. 387 din Codul de procedură penală, prin care este reglementată rezolvarea de către instanță a chestiunilor incidente, Curtea reține că, potrivit voinței legiuitorului, schimbarea încadrării juridice date faptei prin actul de sesizare este o problemă procedurală, ce nu privește soluționarea nemijlocită a cauzei. [...] Totodată Curtea constată că schimbarea încadrării juridice, dispusă prin încheiere anterioară soluționării pe fond a cauzei, nu atrage incompatibilitatea judecătorului care a făcut parte din completul de judecată, având în vedere, astfel cum s-a arătat, și dispozițiile art. 386 alin. (2) din Codul de procedură penală, privind procedura de schimbare a încadrării juridice, în fața instanței, în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. De altfel, și Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în Decizia nr. I din 16 ianuarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 31 martie 2006, privind recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă**

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 47 alin. 2 din Codul de procedură penală [s.n. din 1968] referitoare la compatibilitatea judecătorului de a participa la judecarea cauzei în care a dispus prin încheiere, pronunțată înainte de soluționarea acesteia în fond, schimbarea încadrării juridice a faptei ce face obiectul actului de sesizare a instanței, a reținut că "ar fi de neconceput ca judecătorii care au schimbat încadrarea juridică a faptelor [s.n. prin încheiere] într-o altă infracțiune, pentru care este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, să nu mai poată face parte din completul care, în raport cu poziția adoptată de persoana vătămată, să procedeze la continuarea judecării ori să înceteze procesul penal". [...] De asemenea, în Decizia nr. 1 din 16 ianuarie 2006, precitată, instanța supremă a mai reținut că schimbarea încadrării juridice a faptei ce face obiectul actului de sesizare a instanței, prin încheiere pronunțată de judecător înainte de soluționarea cauzei, nu poate presupune, prin ea însăși, exprimarea părerii sale cu privire la soluția ce ar putea fi dată în acea cauză, astfel încât a decis că "Schimbarea încadrării juridice a faptei ce face obiectul actului de sesizare a instanței, prin încheiere pronunțată înainte de soluționarea cauzei, nu atrage incompatibilitatea judecătorului care a făcut parte din completul de judecată". Ținând cont că dispozițiile art. 386 din Codul de procedură penală în vigoare își au corespondent în cele ale art. 286 alin. 2 și art. 334 din Codul de procedură penală din 1968, având în vedere prevederile art. 474¹ din Codul de procedură penală, rațiunile care au justificat pronunțarea Deciziei nr. 1 din 16 ianuarie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secțiile Unite se mențin și în prezent."

În condițiile în care, așa cum a statuat Curtea Constituțională, schimbarea încadrării juridice nu atrage incompatibilitatea judecătorului, cu atât mai mult punerea în discuție sau anunțarea intenției de a pune în discuție o astfel de măsură nu poate genera o atare consecință.

Din perspectiva realității juridice prezentate, apare evident că formularea unei cereri de recuzare în raport de faptul că instanța de judecată a arătat că la următorul termen vor fi puse în discuție anumite schimbări de încadrare juridică, în lipsa oricăror alte elemente de natură a contura o eventuală incompatibilitate a judecătorilor, în sensul antepronunțării acestora, nu se mai poate înscrie în limitele exercitării cu bună-credință a dreptului prevăzut de art. 67 din Codul de procedură penală și contravine scopului pentru care a fost instituit acest drept.

Prin urmare, fără a antama în niciun fel aspecte care țin strict de actul de judecată, Secția pentru judecatori reține că, în demersul său, procurorul de ședință a făcut abstracție în mod voit de împrejurarea că o astfel de măsură, dacă este apreciată de instanță ca fiind necesară, se dispune întotdeauna înainte de terminarea cercetării judecătorești, tocmai în scopul asigurării tuturor garanțiilor pentru exercitarea deplină a drepturilor participanților la procesul penal.

Aprecierea că o astfel de abordare procesuală a instanței de judecată echivalează cu o antepunțare, deși chestiunea incompatibilității judecătorului în această situație a fost tranșată explicit în Decizia anterior menționată a Curții Constituționale, nu poate fi interpretată decât în sensul că, în realitate, procurorul nu a intenționat să-și exercite un drept prevăzut de lege, ci să împiedice judecătorii să-și exercite în mod legal atribuțiile.

Această împrejurare este confirmată de soluția de respingere a cererii de recuzare pronunțată în cauză, fapt care îndreptățește concluzia că actul exercitat de către procuror a fost vădit neîntemeiat.

2. Faptul că acest drept, de a recuza judecătorii cauzei, nu a fost exercitat cu bună-credință de către procurorul de ședință, reiese și din maniera concretă în care a fost formulată această cerere, urmărindu-se crearea aparenței unui demers consistent, amplu, care se întinde pe 72 de pagini, împrejurare care poate genera, la nivelul opiniei publice, percepția că ar exista o fundamentare serioasă a cererii de recuzare, cu o bază factuală reală.

Cu toate acestea, se observă că într-o proporție covârșitoare – 68 de pagini, cererea de recuzare se rezumă la a reda soluția primei instanțe, argumentele propriu-zise referitoare la pretinsa stare de incompatibilitate fiind prezentate în cuprinsul a doar câteva pagini.

Mai mult, toată motivarea cererii de recuzare este circumscrisă ideii că prin punerea în discuție, din oficiu, a schimbării încadrării juridice, s-ar știrbi aparența de imparțialitate și s-ar afecta negativ actul de justiție. O astfel de susținere este în mod vădit contrară legii și jurisprudenței Curții Constituționale, astfel cum a fost amintită anterior.

Faptul că procurorul de ședință nu și-a exercitat cu bună-credință dreptul de a formula o cerere de recuzare se reține și în raport de afirmațiile tendențioase folosite în cuprinsul cererii de recuzare, în sensul că din analiza aspectelor invocate care stau la baza schimbării încadrării juridice rezultă că *„se încearcă în mod voalat o mediere între inculpați și părțile civile, urmând ca părțile civile să accepte soluția deja pronunțată de instanță.”*

Asemenea alegații generează percepții false, complet denaturate, cu privire la modalitatea de desfășurare a actului de justiție, aspect cu atât mai grav cu cât, în cauză, este vorba despre un dosar extrem de mediatizat, care a antrenat de-a lungul timpului reacții intense ale opiniei publice.

3. Aspectele mai sus reținute conduc la concluzia că, dat fiind modul și contextul în care s-a realizat demersul procurorului de ședință, acesta a avut reprezentarea consecințelor pe care le-ar putea antrena cererea de recuzare, în sensul afectării independenței și imparțialității judecătorilor, subsecvent acesteia fiind declanșată o campanie agresivă mass-media împotriva

judecătorilor, în antiteză cu poziția procurorului apreciată în presă în sens pozitiv. Or, justiția se înfăptuiește în numele legii, fiind străină ideii de popularitate, atragerea simpatiei publice neputând fi un scop în sine al actului de justiție, indiferent de situație.

Aceasta cu atât mai mult cu cât, așa cum s-a reținut și în încheierea de respingere a cererii de recuzare, măsurile dispuse de judecătorii cauzei erau conforme considerentelor și dispozițiilor Deciziei nr. 250/2019 a Curții Constituționale și prevederilor legale în materie.

Formularea unei cereri de recuzare în pofida acestor aspecte denotă fie necunoașterea dispozițiilor legale și a jurisprudenței Curții Constituționale, fie o atitudine deliberată, de natură să creeze o presiune nepermisă asupra completului investit cu soluționarea cauzei, cât și asupra celui investit cu soluționarea cererii de recuzare, cu atât mai mult cu cât, în contextul specific al mediatizării intense a acestui dosar, era previzibil că demersul va fi reflectat în presă.

Un comportament de natură a evita orice presiune asupra judecătorilor se impune în egală măsură și autorităților judiciare, astfel cum se arată expres în art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, care statuează că *„Judecătorii trebuie să ia decizii fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.(...)”*

Mai mult chiar, statutul de procuror reclamă un standard mai ridicat de conduită și o atenție sporită în acele demersuri care au potențialul de a afecta independența și imparțialitatea judecătorilor, fiind inacceptabil un act al procurorului care conduce la denigrarea membrilor completului de judecată și totodată la antagonizarea, în ochii opiniei publice, a judecătorilor față de procurori.

Aceasta cu atât mai mult cu cât, prin comparație cu afirmațiile unui alt participant la procesul penal implicat în acesta în calitate de justițiabil, demersul procurorului nu trebuie să releve niciun fel de abordare subiectivă, ci, dimpotrivă, să reprezinte o manifestare din care să reiasă în orice situație echilibrul specific calității de magistrat, echilibru care este dat și de cunoașterea legii.

4. În fapt, chiar conținutul concret al cererii de recuzare a determinat amplificarea reacției mass-media, de natură să pună la îndoială independența și imparțialitatea judecătorilor, atât a celor care au făcut parte din completul de apel, cât și a celor care au soluționat cererea de recuzare, și să creeze presiune asupra acestora, astfel cum reiese din conținutul articolelor de presă (*„Este revoltător ce se întâmplă la Curtea de Apel București”*; *„DNA a vrut schimbarea judecătorilor din dosarul „Colectiv” (...)*, *„Procurorii DNA au cerut recuzarea celor doi judecători din procesul Colectiv, după ce aceștia din urmă au anunțat, la termenul trecut, că pun în discuție schimbarea încadrării juridice în infracțiuni cu pedepse mai mici pentru șase din cei 13 inculpați,*

între care și „Un alt complet de judecată, tot de la Curtea de Apel, a respins însă cererea procurorilor”, „o nouă lovitură pentru DNA” care, potrivit postării din data de 26.04.2021 de pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESA, „a vrut schimbarea judecătorilor care propun pedepse mai mici, dar cererea a fost respinsă”.)

Exercitarea presiunii, în sensul adoptării unei soluții, rezultă din conținutul articolelor de presă amintite, din susținerea faptului că inclusiv cererea de recuzare formulată de reprezentantul Direcției Naționale Anticorupție a fost respinsă, aspect prezentat ca o „nouă lovitură pentru DNA” care potrivit postării din data de 26.04.2021, de pe site-ul AGERPRES MONITORIZARE DE PRESĂ „a vrut schimbarea judecătorilor care propun pedepse mai mici, dar cererea a fost respinsă”.

Atât prin modalitatea de concepere a cererii de recuzare, care are ca unic motiv criticarea exercitării de către instanța de judecată a unei atribuții expres prevăzute de lege și de decizia Curții Constituționale anterioară, cât și prin mediatizarea amplă a situației generate de aceasta, se deturneză scopul și sensul unor instituții juridice, aspecte de natură să creeze o presiune nepermisă asupra judecătorilor investiți cu soluționarea cauzei și să le afecteze independența și imparțialitatea.

Concluzionând, Secția pentru judecatori constată că, deși formularea unei cereri de recuzare constituie un demers prevăzut de lege care, privit singular, nu poate atrage consecințe cu privire la afectarea independenței și imparțialității judecătorilor, conținutul și împrejurările concrete ale formulării unei asemenea cereri pot conduce la astfel de urmări.

Or, în cauză, așa cum s-a arătat pe larg anterior, contextul în care s-a formulat cererea de recuzare și conținutul acesteia constituie în mod cert asemenea împrejurări.

Astfel, cererea de recuzare a fost formulată exclusiv ca urmare a adoptării de completul de judecată a unor măsuri în conformitate cu dispozițiile legale în materie și jurisprudența Curții Constituționale, și anume anunțarea faptului că la termenul viitor se vor pune în discuție anumite schimbări de încadrare juridică.

Cererea de recuzare a fost redactată pe o întindere de 72 de pagini, pentru a crea aparența unui demers substanțial, fundamentat și cu o bază factuală solidă, deși, în fapt, doar câteva pagini cuprindeau susțineri propriu-zise referitoare la un pretins motiv de incompatibilitate. Totodată, în cuprinsul acesteia se regăsesc afirmații tendențioase care pot crea percepții false, complet denaturate, cu privire la modalitatea de înfăptuire a actului de justiție.

Toate aceste împrejurări avute în vedere în contextul generat de un dosar intens mediatizat, în care sunt supuse judecării fapte cu un puternic impact asupra opiniei publice,

dovedesc că procurorul a acționat conștient pentru a genera sau a augmenta campania de presă care, de altfel, s-a și concretizat ulterior și prin intermediul căreia judecătorii au fost puși într-o lumină defavorabilă și li s-a încălcat independența și imparțialitatea.

Este fără îndoială că judecătorii nu pot avea imunitate în fața legii atunci când, în activitatea lor, depășesc exercițiul legal al funcției. Însă, cu privire la posibilitatea instanței de judecată de a dispune într-o cauză schimbarea încadrării juridice, fapt care implică în mod obligatoriu și punerea în discuție a acestei măsuri, tocmai pentru asigurarea exercitării în mod efectiv a dreptului la apărare și pentru menținerea caracterului echitabil al procedurii, apare evident că judecătorii cauzei au acționat exclusiv în limitele procedurale stabilite de lege și de decizia Curții Constituționale, formularea unei cereri de recuzare pentru acest motiv fiind abuzivă, străină cadrului procedural pe care și procurorul de ședință are îndatorirea de a îl respecta.

Prin urmare, este necesar să fie apărate independența și imparțialitatea judecătorilor din cadrul Curții de Apel București investiți cu soluționarea dosarului „Colectiv” și a judecătorilor investiți cu soluționarea cererii de recuzare formulate de Direcția Națională Anticorupție în cauză, numai astfel putându-se asigura părților și tuturor participanților la proces, indiferent despre cine ar fi vorba, dreptul la un proces echitabil, așa cum acesta este prevăzut de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Față de modalitatea în care procurorul de ședință din cadrul Direcției Naționale Anticorupție a înțeles să își exercite atribuțiile specifice funcției, situație care a antrenat consecințele mai sus reținute, Secția pentru judecatori va dispune sesizarea procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, în vederea evaluării comportamentului procurorului titular al cererii de recuzare, singura procedură în cadrul căreia se poate realiza această evaluare fiind cea a revocării din funcția de procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, prevăzută de art. 87 alin. (8) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, dispozițiile art. 87 alin. (8) din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevăd că „Procurorii numiți în cadrul Direcției Naționale Anticorupție pot fi revocați prin ordin al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, cu avizul secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul aplicării uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 100 lit. b) - e) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor valabil exprimate (5 Da, 4 Nule);

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Constată că a fost afectată independența și imparțialitatea judecătorilor din cadrul Curții de Apel București investiți cu soluționarea dosarului “Colectiv” și a judecătorilor investiți cu soluționarea cererii de recuzare formulate de Direcția Națională Anticorupție în cauză.

Art.2 - Sesizarea procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție pentru a evalua posibilitatea revocării procurorului, titular al cererii de recuzare, în temeiul art. 87 alin. (8) din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 29 iunie 2021

Președinte,

Judecător Mihai-Bogdan MATEESCU

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

